

mærksom paa, hvorledes jeg mente, at Spørgsmaalet overhovedet maatte opfattes, hvorledes jeg i alt Fald stillede mig til dette Spørgsmaal. Jeg har allerede ved denne Sags 1ste Behandling antydet, hvilke Forandringer i Kvaffalverlovgivningen jeg overhovedet mente for Eiden at kunne gaa ind paa. Jeg har navnlig gjort gjældende, at der ved Behandlingen af den saakaldte Kvaffalversag forekom mig at være nogen Uklarhed tilstede, væsentlig begrundet deri, at en dobbelt Række af Betragtninger stadig gjør sig gjældende ved Siden af hinanden, men saaledes slyngede i hinanden, at det ikke kom til at staa ret klart, hvilke Bevægrunde der driver de forskjellige Venner af Sagen til at ønske Forandringer. Saaledes som Lovforslaget foreligger, kan jeg ikke slutte mig til det; jeg kan ikke billige det Grundlag, hvorpaa Lovforslaget er bygget, thi det forekommer mig, at den Grundbetragtning, hvoraf det er fremgaet, nemlig en Sjæren gjældende at abstrakte Frihedstheorier, er urigtig. Jeg erkjender ikke, at man kan komme med Krav paa, at de almindelige Frihedsbetragtninger skulle føre til Frihed, ikke blot til at søge Lægehjælp, men ogsaa til at yde den, uden Hensyn til, om en saadan Frihed vilde medføre Fare, ikke blot for den Enkelte, men for Samfundet i Almindelighed. Jeg mener, det vil være uforvarligt, dersom man har den Anskuelse, at en saadan Frihed som den, hvorom der her er Tale, vil ikke blot udsætte den Enkeltes Liv og Helbred for overhængende Fare, men fremdeles ogsaa Samfundet i større eller mindre Kredse for en lignende Fare, om man da vil tilfidesætte Hensynet hertil for disse abstrakte Frihedstheorier. Der er imidlertid ogsaa en anden Række af Betragtninger, der gjør sig gjældende, og jeg har tilladt mig at udtale i det andet Thing, at jeg antager, at det væsentlig er disse Betragtninger, der skaffe Sagen Venner; det er ikke abstrakte Theorier, men tværtimod Hensynet til, hvad man har oplevet, eller i alt Fald mener at have oplevet, i den Kreds, som man kan omfatte med sin Erfaring. Man har ogsaa her i dette høie Thing i Dag gjort gjældende, dels at det er ubilligt, haardt og Synd at straffe den, der yder sine trængende Medmennesker Hjælp og Bistand, navnlig naar den Syge forgyves har søgt saadan Hjælp og Bistand hos Andre, og dels, at det er urigtigt at lægge Hindringer i Veien for, at den Digtighed, som har sin Rod i en naturlig Begavelse, ikke kan komme til at udvikle sig og gjøre sig gjældende ved Siden af en mere tilkært Dannelsel. Jeg mener imidlertid, at forsaavidt man fornemmelig støtter sig paa disse Betragtninger, der til Syvende og Sidst bleve de overveiede i det andet Thing og ogsaa, som det synes mig, væsentlig ere blevene gjorte gjældende i nærværende høie Thing, saa kan man ikke komme til et Lovforslag som det foreliggende. Der kan da blive Spørgsmaal om at lempe og ændre den nugjældende Kvaffalverlovgivning, stadig bevægende

sig paa det Grundlag, hvorpaa den er bygget, og jeg har da erklæret, at, forsaavidt man vilde gaa denne Vej, saa skulde jeg for mit Vedkommende ikke modsætte mig, saa skulde jeg deril yde min Bistand; men jeg maa minde om, at en saadan Ordning af, en saadan Ordning i den nugjældende Kvaffalverlovgivning for Eiden kun kan blive af ringe Omfang, den vil neppe fyldestgjøre, og den vil ganske vist give Anledning til Indvendinger af forskjellig Art fra forskjellige Synspunkter. Derfor har der heller ikke kunnet være nogen naturlig Opfordring for Regjeringen til at tage denne Sag i sin Haand, fordi man vel maatte føle, at det Arbejde, man vilde blive i Stand til at præstere, vilde møde megen Modstand, ikke vilde fyldestgjøre, ja vel endog saa vilde møde forskjellige Indvendinger fra deres Side, der ikke just i det Hele erklærede sig for Venner af en saadan Frihed som den, det foreliggende Lovforslag gaar ud paa at indføre. Om man kan gaa frem til en saadan Tingenes Tilstand som den, der forudsættes i Lovforslaget, om man kan skride til en Frihed i Lighed med, hvad der er sket i Norge, og for den Sags Skyld ogsaa i andre Lande i den allernyste Tid, derom skal jeg i dette Dieblif ikke udtale nogen bestemt Formening; men det er min bestemte Overbevisning, at det, ganske bortset fra, hvad man har troet at kunne forsvare at gjøre i Norge og i Preussen, vilde være meget urigtigt, om man vilde skride til en saadan Omordning af disse Forhold hos os, saa længe som vor Medicinalforfatning eller rettere sagt Ordningen af vort Medicinalvæsen er saaledes, at Staten eller det Offentlige ikke har noget Middel til at føre Kontrol med disse Forhold. Jeg anser det i ethvert Tilfælde for at være en absolut Nødvendighed, for at man kan aabne Afgang til en saadan fri Udøvelse af Lægepraxis som den, hvorom Lovforslaget taler, at man har ordnet Forholdet saaledes, at det ikke gjøres muligt, at der i større eller mindre Kredse kan udvikle sig smitsomme Sygdomme, uden at det Offentliges Opmærksomhed henledes derpaa, at Forholdet bliver ordnet saaledes, at man kan faae de Indberetninger om Sundhedsforholdene, der ere aldeles nødvendige i forskjellige Retninger, at det bliver muligt at føre et saadant Tilsyn, at ikke de groveste Forbrydelser kunne gaa for sig uden at blive opdagede osv. Den Udtale, der, saavidt mig bekendt, senest foreligger fra Sundhedskollegiet — saavidt jeg mindes, er den nogle Aar yngre end 1868 — gaar heller ikke ud paa bestemt at afvise enhver Omordning af Sagen i den Retning, i hvilken Lovforslaget fører; men den gaar ud paa at fastholde det, at det i ethvert Tilfælde ikke kan ondes for forsvaret og rigtigt at skride til en saa total Omordning, forinden Medicinalforfatningen er omdannet. Sundhedskollegiet har ganske vist ment, at det vilde være naturligt at sætte denne Reform i Forbindelse med Rettsrefor-